

інтеграції, добровільному поверненню на батьківщину чи переселенню до третьої країни.

Традиційно вважалося, що внутрішні переміщення – у компетенції суверенних держав, а не міжнародних структур. Проте поступово формувалося розуміння необхідності вироблення спільних підходів до розв'язання проблем осіб, переміщених в межах власних країн, та надання суверенним державам міжнародної допомоги в цій сфері.

З метою вирішення означеного питання з 1972 року мандат УВКБ ООН було розширено, сфера його компетенції охопила проблеми ВПО. У 1998 році представником Генерального секретаря ООН з питань внутрішньо переміщених осіб підготовлено Керівні принципи з питань щодо переміщення осіб в середині країни [1]. ООН в своїх резолюціях систематично закликає держави, в яких є ВПО, створити дієву систему правових норм, що регулюють переміщення всередині країни, з урахуванням Керівних принципів. Питання ВПО стали частиною міжнародного гуманітарного права та потребують свого правового урегулювання в країнах, де виникають масові випадки виникнення ВПО, стають обов'язковими для вирішення владою цих країн.

Оскільки Україні доводиться терміново розробляти законодавство щодо ВПО, тобто у сфері, де до цього часу жодних напрацювань не існувало, Керівні принципи видаються надійним орієнтиром для українських законотворців і мають бути ретельно вивчені та враховані. По-перше, в них акумульовано головні висновки світової політичної думки щодо проблеми, а по-друге, норми основних міжнародно-

правових документів із захисту прав людини, на яких базуються Керівні принципи і під якими стоїть підпис України, є частиною національного законодавства.

Через відсутність єдиної системи реєстрації реальна кількість внутрішньо переміщених осіб може бути у два чи три рази більшою.

Важливі кроки для захисту та підтримки внутрішньо переміщених осіб Україна розпочала у 2014 році, прийнявши нормативно-правові акти про реєстрацію та виплату фінансової допомоги, а також про права та свободи внутрішньо переміщених осіб [2; 3].

Ефективне впровадження законодавства, на нашу думку, допоможе переселенцям, які були змушені залишити свої домівки, знайти житло, роботу і надасть необхідний доступ до послуг. Більше того, Закон зобов'язує уряд розробити державну політику щодо внутрішньо переміщених осіб, яка дозволить їм спланувати своє майбутнє у довгостроковій перспективі.

Хоча раніше Україна не стикалася з проблемою ВПО, у державі накопичено значний досвід з адаптації та інтеграції в українське суспільство колишніх депортованих, який також вартий врахування. Зокрема, це програмний підхід, порядок реєстрації, міжвідомча координація, взаємодія з неурядовими організаціями, співпраця з міжнародними організаціями тощо.

Для розробки адекватних інструментів державного управління, які б могли швидко дати позитивні результати в умовах обмежених ресурсів, необхідно звертатися до напрацювань міжнародних організацій, передусім ООН.

Література:

1. Руководящие принципы по вопросу о перемещении лиц внутри страны : Конвенция ООН 1998 года // [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.un.org/ru>.
2. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20 жовтня 2014 року (редакція від 21.02.2016 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua>.
3. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15 квітня 2014 року (редакція від 21.02.2016 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua>.

УДК 347.457

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕКСЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ У ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИНАХ

Карашенко А. – магістрант, гр. ПРЗмвн-11

Науковий керівник - к.політ.н., доцент Добіжа В.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Обіг векселів є складовою цивільного обороту в цілому і обороту цінних паперів зокрема, що є однією з умов дієвості ринку товарних та фінансових ресурсів. Стимування його розвитку нерозвинутістю вексельних відносин, заборона біржового обігу векселів негативно впливають на рівень запровадження цього способу платежу і, як наслідок, на стан фінансової активності учасників ринкових відносин.

Відновлення векселя як цінного паперу започаткувало і наукові розробки щодо його застосування у цивільних правовідносинах, чому присвятили дослідження вітчизняні науковці С. Бервено, В. Воловик, І. Сидоров, В. Яроцький та російські вчені В. Белов, Л. Сфімова, О. Виговський, В. Грачов, Л. Добриніна, Д. Іванов.

Юридичне розуміння цього поняття розкриває Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [1]. Згідно з ним вексель - цінний папір, який посвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця або його наказ третій особі сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя (векселедержателю). Векселі можуть бути прості або переказні та існують виключно у документарній формі.

Фактично відновлення (а скоріше, започаткування) вексельного обігу в Україні відбулося з прийняттям 14 вересня 1994 року Указу Президента України № 530/94 «Про випуск та обіг векселів для покриття взаємної заборгованості суб'єктів підприємницької діяльності України» [2]. Цей процес мав свої особливості, а саме:

– введення векселя в обіг відбувалося для задоволення передусім публічного інтересу і лише похідним чином – приватного;

– воно мало примусовий характер, і в його регулюванні превалювали імперативні норми, які до того ж нерідко суперечили сутності векселя;

– вексель спочатку став використовуватися в галузі фінансово-розрахункових відносин;

– найбільш прийнятними для застосування векселя в такому спектрі стали податкові та інші адміністративні відносини.

Таке започаткування відновлення використання векселя на початку 90-х років ХХ сторіччя в сфері фінансово-розрахункових відносин наклало свій відбиток і на те, що і в подальшому домінуючою його функцією залишається платіжна.

Головними особливостями векселя, що склалися в міжнародній практиці і були прийняті на Женевській конвенції 1930 р. та виокремлюють його від інших цінних паперів, вважають:

– абсолютність зобов'язання, визначеного векселем, – текст векселя не має містити посилання на угоду, що є причиною видачі векселя;

– безумовність зобов'язань за векселем – вексель містить простий і нічим не обумовлений наказ або зобов'язання сплатити певну суму;

– без суперечливості зобов'язань за векселем, якщо він є справжнім;

– вексель – письмовий документ, що має суворо встановлені обов'язкові реквізити;

– вимагати платежу за векселем може лише той, хто володіє цим документом – тримац (власник) векселя;

– вексель має підвищену оборотність;

– при порушенні термінів сплати векселя необхідно здійснити нотаріальний протест [3].

Проблеми застосування векселя учасниками торгового обігу виникають також у зв'язку із тим, що Державна фіскальна служба схильна розглядати операції з передачі векселів як звичайну купівлю-продаж товарів. Передача векселя не може розглядатися як його купівля-продаж. У відносинах купівлі-продажу, в тому числі й цінного паперу, на продавця товару покладається лише обов'язок передати його у власність покупця та не передбачено відповідальності за зобов'язаннями особи, яка випустила цінний папір. Однак на відміну від продавця індосант відповідає за вексельний платіж, а за переказним векселем — й за акцепт. Тому операції з передачі векселя не підлягають оподаткуванню.

Зобов'язання за векселем відрізняються від інших грошових зобов'язань абстрактністю, безспірністю та безумовністю. Абстрактність означає те, що вексельне зобов'язання не залежить від обставин, що обумовили видачу векселя. Безспірність та безумовність означає, що платник за векселем не може обумовлювати платіж настанням якихось подій, вексель може бути переданий за індосаментом і забезпечений шляхом авалю [4]. Отже, відносини учасників вексельного обігу регулюються тільки приписами вексельного законодавства. Норми ЦК України можуть застосовуватись тільки у випадках, коли такі відносини не врегульовані вексельним законодавством.

Ще одним важливим юридичним аспектом видачі векселів є те, що при видачі векселя в рахунок оплати за поставлені/надані роботи/послуги/товари по відповідним договорам фактично зобов'язання припиняються. Це доволі суттєвий момент.

Також вексель використовують у відповідних розрахункових схемах для оптимізації оподаткування. Але їх використання необхідно здійснювати дуже обережно та зважено.

Література

1. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 року // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

2. Про випуск та обіг векселів для покриття взаємної заборгованості суб'єктів підприємницької діяльності Президент України : Указ Президента України від 14 вересня 1994 року // [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua>.

3. Сkochило Н. Вексельний обіг в Україні: Проблеми становлення і розвитку / Н. Сkochило // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. - 2008. - № 13. - С. 113 - 117.

4. Расторгуєв О. Практичні питання документарного оформлення обігу векселів / О. Расторгуєв // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ytkk.com.ua>.

УДК 336.24.07

ФІСКАЛЬНА ФУНКЦІЯ МИТНИХ ОРГАНІВ

Кушніренко О. – магістрант, гр. ПРЗмвн-11

Науковий керівник - к.ю.н. Тунік Ю.М.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

До роботи митної служби з наповнення державної скарбниці, а отже, до реалізації їх фіскальної функції, сьогодні підвищена увага, оскільки наповнення бюджету – це платформа для здійснення подальших реформ. Митні органи протягом усього періоду незалежності України майже щороку наповнювали державну скарбницю на третину від усіх надходжень.

Особливої актуальності висвітлення фіскальної функції митних органів набуває в світлі ратифікації

Угоди про асоціацію з ЄС, та в контексті аналізу поточного законодавства, зокрема, Податкового кодексу України (далі – ПК України та Митного кодексу України (далі – МК України) [1; 2; 3].

Адміністрування мита і митних зборів є однією з найважливіших ознак держави та необхідною умовою її існування. Винятково за рахунок мита і митних зборів створюється більша частина грошових фондів, необхідних для функціонування держави. Тому одним із основних завдань податкової політики повинно